LIBRARY OF CONGRESS
WASHINGTON D.C.

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 226. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ЛИСТОПАДА 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 30, 1982 No. 226. VOL. LXXXIX

ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗУАДКУ

Філядельфія, Па. (І.Сокільний). — В суботу, 6-го листопада ц.р., тут відбулись XII Загальні Збори Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), цієї української допомогово-харитативної установи.

В останньому часі в місяці жовтні, багато організацій виявили своє зацікавлення працею ЗУАДК-у і тільки в самому жовтні Екзекутива прийняли 96 організацій в членство ЗУАДК-у.

Перед самими зборами стан членство був такий: 134 організації (крайові і відділи) мали 134 голоси; 11 членів — добродіїв (приватні особи) мали 9 голосів; 38 членів керівних органів ЗУАДК-у мали 38 голосів; разом 192 члени мали 214 голосів.

На самих Зборах були присутні 151 особа із 168 голосами. Наступні організації в минулій каденції були членами добродіями,тоб то вплатили даток понад 500 дол.: УНС, УБС, СУК „Провидіння", УНП, УККА — Централя, Українська Щадниця у Філядельфії, Щадниця „Певність" в Чикаґо, Відділ УНС ч. 221 в Чикаґо, Відділ УККА в Чикаґо, Католицька Акція Жінок при катедрі св. Миколая в Чикаґо, Фундація Лесюка у Філядельфії.

Членами-добродіями були наступні особи: Віхореки Михайло і Марта (1,000 дол.), д-р Войтович Степан (1,000 дол.), д-р Коцур Любомира і інж. Зазуля Теодозій (1,000 дол.), Крамарчук Марія (500 дол.), Сенчишаки Микола і Катерина (5,000 дол.л), д-р Сороколіт Богдан (900 дол.), Волошин Юрій (500 дол.), бл. п. д-р С. Кротюк (3,000 дол.).

З огляду на те, що на Збори прибуло досить поважне число представників товариств, початок дещо припізнився. Точно в 11-ій год. д-р Олександер Білик, президент ЗУАДК-у, відкрив Збори, вітаючи представників товариств, ствердив леґальність та правосильність Зборів та після прийняття порядку нарад запропонував членів Верифікаційної комісії в складі: М. Кавка, мґр В. Колінко та М. Баранецький. Збори затвердили цю комісію одноголосно. Рада Директорів покликала в лютому ц.р. таку Номінаційну комісію: д-р Б. Гнатюк, д-р І. Скальчук, І. Качанівська, д-р Т. Онуферко, інж. Ю. Нестерчук та по одному представникові від кожної братської установи, тобто: д-р І. Флис І. Олексин, Б .Тодорів та Л. Галас. З огляду на те, що інж. Ю. Нестерчук спізнився, були зголошені два кандидати для заповнення цього місця: С. Букшована та д-р П. Стерчо. В голосуванні С. Букшована отримала 93, а д-р Стерчо 52 голоси.

При виборі Статутової комісії вив'язалась дискусія бо д-р П. Стерчо обстоював думку, що до вибору тої Комісії потрібно кваліфікованої більшості голосів (3/.5), бо це, мовляв, є статутова справа. Збори цей внесок відкинули. Внесено дві листи кандидатів до статутової комісії: перша — д-р А.Лозинський, д-р Б. Гнатюк, д-р І.Скальчук, С. Букшована та д-р М. Ценко; друга — д-р П. Стерчо, д-р Б. Гнатюк, д-р В. Пушкар, д-р М. Ценко та Р. Данилюк. Перша листа отримала 100, а друга — 50 голосів.

Резолюційну комісію вибрано одноголосно в такому складі: д-р Н. Пазуняк, проф. С. Вожаківський, Р. Поттер, інж. М. Семанишин та В. Кавка.

Протокол із попередніх загальних зборів, прочитаний М. Кавкою,Збори прийняли одноголосно.

Першим звітував президент ЗУАДК-у д-р О. Білик, який подав докладний перегляд праці за трирічний період часу. Зокрема прикрим є те, що в роках 1976-1978 ЗУАДК не був належно перестроєний в Державному департаменті і через те не може належно користати з федеральних фондів. Поминмо посилених старань в цій каденції Екзекутива не могла успішно і позитивно завершити цю справу.

Касир д-р Б. Гнатюк зложив фінансовий звіт за три роки. В цьому часі усіх допомог ЗУАДК виплатив на суму 58,904 дол., а на пачки в Україну, Бразилію та Польщу виплачено 43,197 дол. Усі розходи ЗУАДК-у виносили, включно з купном дому для ЗУАДК-у та коштами його утримання, 206, 704 дол. Усі приходи за цей час виносили 329,829 дол. Допомоговий референт — д-р М. Ценко подав обширний звіт про допомогову акцію, головно про висилку біля 300 пачок до Бразилії та Парагваю. Іміґраційний референт інж. М. Борецький подав, що в звітовому часі до ЗСА прибуло 28 українців з Польщі. В Ав-

(Закінчення на стор. 4)

МУБАРАК ЗАКЛИКАЄ ПВО ДО ВИЗНАННЯ ІЗРАЇЛЯ

Каїр, Єгипет. — Президент Єгипту Госні Мубарак вперше закликав Палестинську Визвольну Організацію визнати Ізраїль і уможливити тим самим ЗСА включити ПВО у мирний процес на Близькому Сході.

Заявивши, що ПВО „нічого не втрачає" таким визнанням, Мубарак сказав, що ця організація, якою керує Ясір Арафат, може пізніше відмовитися від визнання, якщо переговори не будуть мати успіху.

З'єднані Стейти відмовляються вести переговори з ПВО, порушником рівноваги сил на Близькому Сході, поки ця організація не визнає права Ізраїля на існуван ня. Ізраїль із свого боку заприсяг ніколи не визнати ПВО.

Виступаючи на спільній пресовій конференції разом з прибувшими до Єгипту президентом Франції Франсуа Міттераном, Мубарак сказав, що найкращим засобом для досягнення миру на Близькому Сході був би взаємний обмін визнання між Ізраїлем та ПВО. „Але навіть, якщо Ізраїль не визнає палестинців — це не є проблема", — заявив єгипетський президент. „Ми можемо знайти практичне розв'язання цієї проблеми за столом переговорів". „Визнання палестинцями Ізраїля може допомогти ЗСА розпочати діялог з ними (палестинцями), як нам обіцяли", — сказав Мубарак. „Це дасть новий поштовх мирним зусиллям".

Далі Мубарак сказав, що мирна ініціятива президента Роналда Реґена, розпочата ще 1-го вересня має „дуже сильні позитивні елементи", а її негативні сторони „можна обговорити за столом переговорів". „Якщо ми хочемо продовжувати зусилля, спрямовані на мирне розв'язання проблеми, ми мусимо підтримати цю ініціятиву", — підкреслив єгипетський президент.

Узгіднили торговельні відносини

Женева, Швайцарія. — Конференція 88-ох країн, яка відбулася тут минулого тижня в питаннях скріплення світової торговельної системи,дійшла до згоди в неділю, 28-го листопада, хоч залишилися деякі різниці між Европейською економічною спільнотою та іншими країнами щодо субсидування конкуренції сільського господарства.

Непорозуміння між ЗСА і 10-ма країнами Спільного ринку та між розвинутими країнами і тими, що розвиваються, були подані, коли світова конференція з торгівлі продовжила свою сесію в суботу і неділю під головуванням заступника прем'єр-міністра Канади Аллана МекІкена.

Конференції загрожував повний провал вже від самого початку її відкриття в середу, 24-го листопада. Провал означав би посилення економічного націоналізму і протекціонізму в той час, коли зростає безробіття і напруження щодо заборгованости у світових чутливих фінансових механізмах.

Відбувся практичний семінар засобів інформації

Кергонксон, Н.Й. — Тут на оселі УНСоюзу відбувся в днях 13 і 14-го листопада ц.р. дводенний семінар для обговорення питання фальшивих інформацій про Україну та українців у Конгресовій Бібліотеці та в Бюрі перепису населення. Семінар зорганізували керівник Відділу братської діяльности УНСоюзу Марта Кордуба і голова „Мідія Екшин" Зенон Онуфрик.

Учасники, яких було 30, в більшості студенти та молоді професіоналісти, заслухали введення З. Онуфрика про фальшиві інформації про Україну та українців та який від'ємний вплив мають вони на почуття ідентичности, а рівночасно на зрозуміння українських проблем серед чужинців. Тут він також вияснив в чому лежать дві проблеми, які були головною темою того практичного семінару, а це зміни в Конґресовій бібліотеці поняття Росія на СССР і подавання мови та походження у формулярах перепису населення.

Крім З. Онуфрика доповідачами були Роман Забігач, який працював у справах перепису населення в Ню Джерзі та має досвід у тій справі, Юрій Добчанський який працює в Конгресовій бібліотеці у Вашінґтоні, і проф. Тарас Гунчак, який говорив про сприймання українців в ЗСА. Останній у своїй доповіді підкреслив, що фальшиве сприймання українців є не лише в ЗСА, але в цілому світі і це типова доля недержавного народу. Все ж він бачить великий поступ у зацікавленні українським питанням в наукових колах, яке завдячується інститутам українських студій в університетах у Гарварді, Торонто та Альберті.

Модератором семінару була М. Кордуба, яка підкреслила широке зацікавлення УНСоюзу в тому напрямі, бо остання Конвенція весною 1982 року винесла рекомендацію в справі поборювання фальшивих інформацій про Україну. Це й було причиною , що УНСоюз став спонзором того семінару і покрив кошти побуту на ньому всіх учасників.

Щоб винести конкретні висліди із цієї зустрічі, присутні поділилися на три працюючі групи, які уложили відповідні листи до управи Конгресової бібліотеки і Бюра перепису населення. Слід підкреслити, що організатори запросили до участі в семінарі представників обидвох тих установ, які не приїхали але письмово висловили своє зацікавлення працею семінару та просили подати їм, які будуть висновки.

У вечірніх годинах в суботу, 13-го листопада, учасники були на спеціяльній вечері із учасниками сьомої конференції голів окружних комітетів УНСоюзу Америки і Канади, де їх тепло привітав головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис .Промовляв також колишній управитель Союзівки і тепер головний радний Володимир Квас, який вказав на важливість включитися в американське політичне життя, зокрема для молодих українців.

Присутні мали нагоду побачити фільм Славка Новицького п.н. „За стерном долі", який спонзорував УНСоюз.

В неділю учасники зробили підсумки своєї праці.

ВИСТАВКА А. ОЛЕНСЬКОЇ-ПЕТРИШИН

Філядельфія, Па. — У п'ятницю, 3-го грудня 1982 року, в год. 8-ій вечора в приміщенні Українського Культурно-Освітнього Центру при 700 Cedar Rd. Alington — Philadelphia, Pa., відбудеться відкриття виставки графічних праць, олій та картин Аркадії Оленської-Петришин. Виставка буде відкрита в суботу, 4-го грудня, від год. 10-ої до 6-ої вечора і в неділю, 5-го грудня, від год. 10-ої вранці до 4-ої по полудні. Дохід з виставки призначений на журнал „Наше Життя". Виставку влаштовує 90-ий Відділ СУА ім. Олени Степанів у Філядельфії.

Відзначили золотий ювілей священства о. С. Кнапа

Міннеаполіс, Мінн. — „Ласкою Божою, я є тим чим є..." (1 Кор. 15.10). Під таким гаслом святкував золотий ювілей священства парох українських католицьких церков св. Константина в Міннеаполісі і св. Стефана в Сейнт Полі, о. митрат д-р Степан Кнап. Програму організував ювілейний комітет під керівництвом д-ра Михайла Козака. Свято попередили місійні науки в церкві св. Константина, що їх кожного дня, через шість днів, виголошував о. протоігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ, з Ню Йорку. Основна тема наук: „Св. Йосафат — український мученик за єдність Церкви".

В день ювілею, в неділю, 14-го листопада, в заповненій по береги церкві, о. митрат Кнап відслужив Благодарственну Святу Літургію з участю Владики Іннокентія Лотоцького, ЧСВВ, багатьох священиків, численної родини Ювілята і вірних обох парафій. Між присутніми був також о. Микола Митулинський, настоятель української православної церкви свв. Володимира і Ольги в Сейнт Полі.

При вході до церкви Владику Іннокентія вітали хлібом і сіллю д-р Петро Попадюк і Володимир Киця. Діти, Наталка Дудинська і

Отець шамбелян С. Кнап

Стефан Луцик, передали йому китицю квітів.

Співслужителями Ювілята при Святій Літургії були о. шамбелян д-р Степан Тиханський, о. шамбелян д-р Василь Федаш, о. митрат Семен Їжик, о. Іван Іванчук, о. Павло Греськів, о. Володимир Климчук і о. Володимир Пирчак, український священик з Польщі. Диjаконували молоді священики, о. Роман Врущак, також з Польщі, і о. Юрій Ворщак. Проповіді виголосили, українською мовою о. Федаш, а англійською мо-

(Закінчення на стор. 4)

АМЕРИКА ГРОЗИТЬ ВІДТЯГНЕННЯМ ФОНДІВ З ЮНЕСКО

Париж, Франція. — Під час конференції ЮНЕСКО, одної з найважливіших агенцій Об'єднаних Націй, представник ЗСА заявив, що його Уряд відтягне свою бюджетову дотацію, якщо сесія ЮНЕСКО, яка радитиме протягом двох тижнів, прийме новий статут, який,на думку західніх делеґатів, значно обмежить свободу журналістів.

В конференції бере участь 2,500 делеґатів, які заступають 158 членів-держав. Річний бюджет ЮНЕСКО виносить 208 мільйонів долярів, з чого 25 відсотків приходить від ЗСА. Дейна Буллен, екзекутивний директор Світового комітету для свободи преси у Вашінґтоні, сказав, що пропонована нова хартія преси ЮНЕСКО містить багато обмежень, які на думку американських і західньоевропейських делеґатів впроваджують певну контролю урядів і на ділі недвозначно встановлюють цензуру преси.

Генеральний директор ЮНЕСКО, Амаду-Магтар М'Бов, заявив, що пропонована хартія преси не має на меті контролювати пресу, як про це говорять представники західніх пресових асоціяцій. Проблема виринула особливо в країнах Третього світу, уряди яких закидають західнім делеґатам, що їх кореспонденти вишукують „негативні новини" в їхніх країнах, чим намагаються компромітувати і висміювати державний лад і культурну відсталість населення тих країн взагалі.

На ділі речник західніх пресових асоціяцій твердить, що найголовнішою прикметою преси є подавання подій і випадків так, як кореспондентів їх спостерігають і аналізують, як це видно з писань західньої преси, яка не скриває негативних подій чи політики своїх урядів і суспільно-культурного життя. Це було доказано, наприклад, в Америці у випадку „Вотерґейту", коли преса причинилася частинно до уступлення президента Ричарда Ніксона.

Міттеран не передбачає змін в політиці Москви

Париж, Франція. — Президент Франції Франсуа Міттеран, коментуючи вперше зміни в совєтському керівництві, заявив, що було б фатально для Заходу забувати що Совєтський Союз буде старатися „продовжувати своє ідеологічне і політичне поширення на всіх континентах".

В інтерв'ю, опублікованому в газеті „Ле Монд", Міттеран твердить, що смерть Леоніда Брежнєва і вибір на совєтського лідера Юрія Андропова не вимагає жадної зміни французької політики, бо „залишилася постійною влада насильства" в Совєтському Союзі. Недооцінювати довготривалі реальності „було б смертельно", — додав президент.

„Я очікую більше від нового совєтського керівництва щодо кроків, пов'язаних з Афганістаном і Польщею", — сказав Міттеран, додаючи, що „совєтська ядерна могутність, тактична чи інша, в поєднанні з звичайним озброєнням, порушує рівновагу в Европі, яка мусить бути знову встановлена".

Від самого початку, коли Міттеран став президентом у травні 1981 року, він підтримував ідею зменшення і зрівноваження совєтських ядерних сил в Европі розміщенням вдосконалених ракет НАТО середнього засягу Він також сказав, що відносини між Францією і Совєтським Союзом не можуть бути нормальними поки совєтські війська є в Афганістані.

Президент Франції відвідав Єгипет, а потім поїхав до Індії.

В інтерв'ю, опублікованому в четвер, 25-го листопада в Парижі, Міттеран, висловлюючи свої міркування про зміну в совєтському керівництві, сказав, що він має дві думки щодо цього питання: „Що б ви не говорили, зміна людини веде за собою інші зміни. Прихід до влади накладає нові зобов'язання". В цей же сам час він продовжував: „Андропов є продуктом системи, а тому немає причини вважати, що дерево не породить такого самого плоду. Авантюра типу Хрущова не трапляється через день".

Президент Міттеран зробив також кілька заввар щодо різниць між ним і ЗСА відносно санкцій, викликаних будівництвом совєтського газопроводу з Сибіру до Західньої Европи та участі в цьому будівництві західніх фірм, а також щодо принципів торгівлі між Сходом і Заходом, які були пов'язані зі зняттям президентом Роналдом Реґеном обмежень. Франція, як відомо, не підтримала цієї угоди між ЗСА і їх европейськими союзниками.

СВЯТ—ВЕЧІР В МЕНОР КОЛЕДЖІ

Дженкінтавн, Па. — Щорічний традиційний Свят-Вечір Менор коледжу відбудетсяк в неділю, 12-го грудня 1982 року, о год. 6-ій вечора в їдальні коледжу. З невеликою програмою виступить хор Академії св. Василія.

Вечеря є тільки за замовленням, тому слід зголошуватись не пізніше 6-го грудня. Пожертва — 10 дол. від особи і 5 дол. для дітей до 12 років включно. Квитки можна буде відібрати при вході в неділю, 12-го грудня, між 5-ою і 6-ою вечора.

„СОДІДАРНІСТЬ" ВІДКЛИКАЄ ЗАПЛЯНОВАНІ СТРАЙКИ

Варшава, Польща. — Підпільні лідери забороненої польської вільної профспілки „Солідарність" повідомили, що вони відкликають страйки і демонстрації, призначені на місяць грудень. Вони заявили також, що останні кроки військового режиму створили сприятливішу і примирливішу атмосферу.

Комунікат, виданий підпільним координаційним комітетом, говорить, що звільнення з інтернування лідера профспілки Леха Валенси, встановлення дати приїзду до Польщі Папи Івана Павла II і вказівки на те, що уряд має намір припинити військовий стан після засідання парляменту 13-го грудня, вважаються як добрі жести режиму і „все це створює зовсім нову ситуацію", — говорить один із комунікатів. „Це дозволяє надіятися, в крайньому випадку, на певне перемир'я між властями і суспільством . В цій ситуації ми вирішили відкликати грудневі протестаційні дії, проголошені 20-го жовтня", — пояснив комунікат.

Офіційні представники режиму покищо не висловили свого відношення до цієї заяви лідерів „Солідарности" з підпілля.

Речник уряду Єжи Урбан сказав тільки, що „уряд лише висловлює своє становище з основних проблем, а ця заява не має жадного значення". Урбан пояснив, що заява підпільних лідерів є просто „сумнівною діяльністю малої групи людей, які не мають більше жадного значення і не мають жадного впливу на хід подій в Польщі".

ЗСА ЧЕКАЮТЬ НА ПОЗИТИВНІ КРОКИ

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена заявила у вівторок, 23-го листопада, що вона вітає зацікавлення Юрія Андропова, нового совєтського лідера ,зменшенням напруження і готова „відповісти позитивно на всякий позитивний совєтський крок". В той же самий час Уряд ЗСА заявив, що у понеділковій промові Андропова „не було суттєвих змін у відомих совєтських позиціях".

Ця американська заява була подана Державним департаментом перед зустріччю державного секретаря Джорджа Шулца з совєтським послом Анатолієм Добриніним, першою обширнішою розмовою обидвох сторін після смерті Леоніда Брежнєва.

У Москві совєтське пресове агентство ТАСС осудило рішення президента Роналда Реґена розташувати в новій компактній системі 100 міжконтинентальних ракет типу MX і назвало це рішення „новим небезпечним кроком", який тільки приспішить гонку зброєнь.

Заява Державного департаменту була подібною до інших проблем обидвох сторін за останні дні: кожна із сторін заявляє, що покращання відносин залежить від другої сторони.

Натякають на відповідальність ізраїльців за масакру

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльська судова комісія, яка розсліджує масове вбивство палестинців в Бейруті, повідомила прем'єр-міністра Менахема Беґіна і міністра оборони Арієля Шарона, що їх підозрівають у „невиконанні своїх обов'язків" як членів уряду, тому що вони „не передбачили" або „не перешкодили" масовому вбивству цивільних палестинців.

Подібні повідомлення згадана комісія вислала також міністрові закордонних справ Іцакові Шамірові, начальникові генерального штабу ген. Рафаєлеві Ейтанові і іншим високим старшинам ізраїльскьої армії.

Згадана комісія не має судових компетенцій, але її висновки можуть мати далекойдучі консеквенції для коаліційного уряду Беґіна. Як відомо, в днях 16-18 вересня ц.р. палестинська християнська міліція під наглядом старшин ізраїльської армії вдерлася до таборів палестинських втікачів в таборах Шатіля і Саб-ра, де вбито понад 1,500 палестинських чоловіків, жінок і дітей.

Деякі з вищезгаданих членів ізраїльського уряду, згідно з повідомленням інвестиґаційної комісії, знали 24 години раніше, як міністер закордонних справ Шамір, але ніхто з них не повідомив військових керманичів, щоб вони не допустили до масового вбивства безборонних палестинців.

У світі

ВИСИЛАЮЧИ ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ З ПРИЧИНИ смерти Леоніда Брежнєва, Китай дав ясно зрозуміти, що він сподівається від наступника Брежнєва певних поступок які зможуть відкрити дорогу до нормальніших відносин. Смерть Брежнєва поставила Китай, так само як і ЗСА, перед багатьма невідомими і непевними кроками нового совєтського керівництва, але китайці мають ту перевагу над американцями, що вони розпочали ще за життя Брежнєва консультації з Москвою, які можуть стати логічним продовженням на шляху до примирення.

ЯК ПОДАЮТЬ ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ з Анкари, Туреччина обвинуватила в четвер, 25-го листопада, Грецію в униканні відновлення переговорів між цими двома країнами, мотивуючи таку поведінку Греції її „безпідставним" обвинуваченням порушення грецького повітряного простору турецькими літаками. Основною причиною теперішніх непорозумінь між цими двома країнами є різні погляди на питання національного повітряного простору: Греція вважає межу 10 миль навколо своїх островів в Еґейському морі, а Туреччина тільки 6 миль.

РЕЧНИК ОРГАНІЗАЦІЇ АФРИКАНСЬКОЇ єдности повідомив в Тріполі , що африканські лідери залишили спроби дійти до порозуміння про скликання конференції голів держав цієї організації з огляду на розходження про місце Чаду як учасника.

В Америці

ДОБРА НОВИНА ОЧІКУЄ СПОЖИВАЧІВ волового м'яса та курей — великі запаси їх поступлять до продажу в крамницях м'яса на протязі наступних чотирьох місяців. Ціни залишаться такими, як у цьому самому часі минулого року, або навіть знижаться. Проте, очікується велике зменшення запасів вепрового м'яса. Департамент сільського господарства передбачає, що ціни на м'ясо у роздрібному продажу зростуть на 2-5 відсотків; за останні п'ять років ціни зросли були на 8-10 відсотків.

ЗНИЖКА ЦІН НА ЖІНОЧІ ОДЯГИ в цьому році перевищила всі інші передріздвяні сезони. Продавці вважають, що теперішній стан продажу гірший навіть у порівнянні зі станом, що існував у рецесійному 1975 році, пояснюючи це двома чинниками — знижкою на жіноче убрання на 20-40 відсотків ще на початку серпня цього року і хронічне зменшення закупів споживачів. Деякі продавці побоюються, що для них цей передсвяточний сезон буде найгірший за останні 25 років.

МІЖПРОСТІРНИЙ КОРАБЕЛЬ „Колюмбія" перевів радарні студії поверхні пустелі Сагари. Завдяки цим студіям зроблено важливі відкриття: радарні зображення, що сягають подекуди 16 стіп заглибшки, виявили поселення, можливо, Кам'яної доби і сліди колишніх річок, що омивали долини; деякі з цих річок такої ширини, як ріка Ніл. Археологи, що вже давно підозрювали існування під землею залишків минувшини Сагари, проте ці найновіші відкриття дають вказівки археологам, де вони можуть знайти залишки людського життя на цьому терені, що беруть свій початок десь 200,000 років тому.

ШКОДА, ЩО ЇЇ СПРИЧИНИВ гураган Іва на Гаваях, обраховується на майже 200 мільйонів долярів. Посадник Гонолюлю Айлін Андерсон назвала знищення, заподіяні гураганом у західній частині Оагу найбільш популярного острова у Гаваях, „великою катастрофою", а губернатор цього стейту Джордж Аріюші звернувся до федерального Уряду з проханням про федеральну допомогу для цього терену.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Детант чи холодна війна

В останніх тижнях залунали у Вашінґтоні і Москві голоси, в яких бриніла зброя, як і примирливі заяви, що покращають відносини між ЗСР і СССР.

Леонід Брежнєв під кінець свого 75-ліття життя виголосив ще дві промови, повні бундючности і погроз. Він запевняв кількасот зібраних на Кремлі високих старшин червоної армії, що компартія і уряд СССР виконуватимуть бажання військових старшин, що означало дальше скріплювання совєтського збройного арсеналу, та погрожував на Червоній площі, під час паради з нагоди 60-тиріччя большевицької революції, що СССР „розторощить" „імперіялістичного" напасника, якби він зважився заатакувати СССР. І по американському боці президент Реґен заявив, що „мир базується на силі", заповів дальше дозброювання щоб „вирівняти" існуючу нерівність між збройними силами ЗСА і СССР. У такому самому дусі промовляв державний секретар Джордж Шулц на своїй пресовій конференції у минулому тижні, а президент Роналд Реґен присвятив у минулий понеділок цілу свою промову до народу, передавану через радіотелевізійну сітку, виключно справі зброєння. За прийнятою тактикою, Президент звернувся був безпосередньо до народу, щоб виправдати свою політику в ділянці оборони і протидіяти натискові з боку демократів у Конґресі, щоб скреслити з бюджету на оборонні цілі більйони на користь проєктів, які зменшили б існуюче безробіття.

Але поруч із такими доказами продовжування перегонів у зброєнні, були заяви про бажання покращати відносини поміж урядами Америки і Совєтського Союзу. Сам Брежнєв хвалив детант. Прибулі до Москви на похорон Леоніда Брежнєва віцепрезидент Буш і державний секретар Шулц перевели півгодинну розмову з наступником Брежнєва, вчорашнім шефом КҐБ Юрієм Андроповим і з обох сторін схарактеризовано пізніше ту зустріч, як „конструктивну й успішну". І однаково президент Реґен, як державний секретар Шулц у згаданих своїх виступах в Америці підкреслювали миролюбність Америки та бажання покращати відносини з Кремлем.

Появилися і далі продовжуються безконечні коментарі в американській і міжнародній пресі на тему теперішньої ситуації, яка хитається між поворотом до холодної війни та зворотом до повороту детанту. Кожний з отих коментарів роблений під кутом персонального погляду автора і одні коментарі заперечують інші. Але у цій преважливій справі, як і в кожній іншій, є речі дискусійні, які стоять поза дискусією. Недискусійним є факт існування московсько-большевицького імперіялізму. Президент Реґен правильно заявив, що відношення Америки до СССР залежить не від слів, а від діл, від поведінки Совєтського Союзу. Якщо новий кремлівський провід продовжуватиме політику Брежнєва, щоб використовувати кожний слабший пункт на земному ґльобі для безпосередньої чи посередньої аґресії Совєтського Союзу, то очевидно детант похоронений і безнадійними є примирливі фрази, хоч ніхто не хоче війни.

Недискусійною є рішучість Реґена і його найближчих співробітників — секретаря оборони Каспера Вайнберґера, державного секретаря Шулца і дорадника у справах крайової безпеки Кларка, що треба надолужити занедбання у ділянці збройних сил, що його допустилися попередники Реґена в останніх 10-ти роках. Реґен хоче у ділянці заходів за „покращання відносин" договоритися із СССР щодо редукції існуючих збройних сил, головно в ділянці атомової зброї; ціллю Америки на конференції у Женеві — переконати совєтську сторону, щоб забрала з-над кордонів Західньої Німеччини свої ракети на далеку і середню віддаль і від цього узалежнює встановлення на европейському континенті кількохсот американських ракет, чи скреслення того проєкту.

Знаємо, що однаково імперія під скиптром Романових, як імперія Леніна-Хрущова-Брежнєва вперто й послідовно прямувала до заволодіння цілим світом. Нема познак, щоб СССР відкликав свої війська з Афґаністану, щоб він велів Кубі відкликати свої війська з Анґолі й Етіопії і щоб Москва погодилася на лібералізацію режиму у Польщі. Але все у світі можливе. Можливі всі несподіванки. В Америці сірі люди кажуть, що певними є тільки дві речі: смерть і податки. Всі прогнози пусті і подобають на неповажне політиканство, коли не спираються на фактах. А факти зміняються кожного дня. Як на нинішній день, то не видно реального, практичного повороту до детанту, а ще менше до якоїсь американсько-совєтської ідилії, як це було за Ф. Д. Рузвелта. Як на нинішній день, то будуть продовжуватися перегони у зброєнні, хоча Реґен певне дещо поступить Конґресові щодо висоти бюджету на оборону. Покищо світ вичікує, як буде поводитись Андропов. Ключ у руках Кремля.

АДМІНІСТРАЦІЯ РОНАЛДА РЕҐЕНА розглядає тепер контроверсійну економічну пропозицію для розв'язання стану великого безробіття. Представники Білого Дому заявили, що в цю пропозицію включені такі можливості: оподаткування державної допомоги безробітнім; зменшення мінімуму платень підліткам влітку і полегші для працедавців, що наймають на довготривалу працю безробітних.

Михайло Кучер

ЧОМУ РОСІЯ, А НЕ СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ?

На сторінках української преси в ЗСА появляються гнівні статті про те чому американці часто — інколи здебільшого — вживають вираз „Росія" замість „Совєтський Союз". Такі статті оправдані емоційно і вже не раз корегують поняття Росія та кажуть замінити його висловом Совєтський Союз. Мінусом таких статтей є те, що американці їх не читають; а якби й прочитали — наші міркування їх не переконали б.

Щоб пояснити неприємне для нас явище треба дізнатись у чиїх руках знаходяться студії слов'янських літератур у вищих школах ЗСА. Поза студіями т. зв. Росії, решта слов'янських літератур має незвичайно мале значення. Тому деякі дослідники не ділять їх на частини — літературну і нелітературну.

Стан славістики та її характер у ЗСА опреділяється специфічністю американського академічного життя. У ЗСА з-понад дві тисячі вищих шкіл. Тільки триста високих шкіл мають вчителів російської мови, а двадцять вищих шкіл мають вчителів польської мови. У вищих школах ЗСА мови польська, чеська, сербо-хорватська та болгарська мають місце в каталогах університетів, але ті мови майже не вчать. Буває, що мову польську, російську, або чеську вчить той самий викладач. При чому русистика має 80 відсотків, а скажемо, польоністика — решту 20 відсотків. Славістичні студії економічні, історичні та політологічні, якива рідкісні.

Тому слухачі европейської історії ніколи не чують на викладах слова „Україна", або і „Польща". Навіть російська славістика не має якогось політичного становища. Тому американська інтеліґенція виховується фактично без ніякого знання Східньої Европи. Тож не варто дивуватися, що в американському суспільстві панує повна байдужість до справ Східньої Европи, а в нашому випадку і до справ України чи УССР.

Загально — мало є знана в суспільстві справа обов'язку вчителів слов'янських літератур та історії публікації наукових праць, книжок, або більших статтей. Якщо хтось на початку своєї кар'єри не опублікує наукової праці — книги, або кількох наукових статтей — мусить своє становище залишити. Професори европейських університетів не призвичаєні до такого нелегкого обов'язку і від нього терплять.

Існує також дискримінація викладачів слов'ян в університетах ЗСА. Якщо вони навіть і пишуть книги із славістики — їх замовчують, на них не покликаються. Такі книги рідко можна знайти в університетських бібліотеках.

У ЗСА незвичайно тяжко дістатися до публічної опінії суспільства. Українці можуть у ЗСА писати, говорити і друкувати, що хочуть. Але це тільки частина справи. Треба, щоб нас хтось вислухав. Це справа не тільки нелегка, але й часто неможлива. Більшість славістів не має впливів в університетах ЗСА, бо журячись за свою кар'єру, вони таких впливів і не шукають. Як результат навіть добрі книги про Східню Европу не доходять до американського суспільства. Рецензій на добрі книги про Східню Европу, звичайно не пишуть, на такі книги не покликаються і вони без ужитку лежать на полицях.

Тут ще треба згадати про традицію серед американського суспільства, в якому покутує візія Східньої Европи, що її витворили вчені німецького імперіялістичного характеру. Згідно з тим в американському суспільстві живе переконання, що народи Східньої Европи нерозвинені, мало культурні і тому не мають підстави на самостійне існування. Тому ті народи мають слухати або Німечину, або Росію як своїх політичних керівників. А з цим народи Східньої Европи як мало свідомі, або й зовсім несвідомі належать до політичного простору і впливу або Німеччини, або Росії. Такі майже варварські народи не здібні до нормальної політичної праці, але охочі до бунтів і тим роблять заколоти у Східній Европі. З того також виходить переконання про антисемітизм тих народів Східньої Европи.

Такі погляди, висловлювані на академічному рівні, наробили великих шкід народам Східньої Европи і з ними нелегко боротися.

Славісти-українці зі всіх слов'янських груп у ЗСА — поза росіянами — найбільш активні. Наприклад, поляки з признанням згадують наші катедри при американських університетах. На канадських та американських університетах 200 праць присвячених Росії, 14–Польщі, Болгарії — дві. Скільки Україні — невідомо.

У британських університетах праць про Росію та СССР — 14, про решту слов'янських країн аж ніяково згадувати.

До такого невеселого стану причиняється і мале заціkавлення студентів славістикою. Боротьба за утримання курсів славістики Східньої Европи — нелегка і часто неуспішна. Інколи університети погоджуються тільки на російську славістику.

Подібний стан існує і в славістичних журналах. Там переважають русофільські тенденції. „Славік рев'ю" вважається органом стерильним. У тому журналі не видно справжнього інтелектуального захоплення. Також серед славістів проходження східньоевропейського, або вже тут вивчених, не помічається захоплення пропаґандою своєї справи. Буває, що на пасивність впливає страх за свою кар'єру.

Є організація, яка займається студіями підручників для середнього шкільництва. Вона виявляє викривлення історії східньослов'янських народів і старається про направу. Поважний голос там мають українці. Польський місячник „Культура" теж присвячує увагу таким справам.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка графіки Христини Головчак

Коли тільки ввійти було на залю виставок Об'єднання мистців українців у Ню Йорку, де 21-го листопада ц. р. відкрито показ графічних творів Христини Головчак-Дебаррі, зразу можна було пізнати, що це не аматор-дилетант, а мисткиня із школою і фаховим знанням. Графіка — це мистецтво лінії. Лінія є основою техніки і лінією висловлюється зміст. Отож у першу чергу тільки той графік заслуговує на титул мистця, який досконало володіє рисунком. Христина Гоовчак першорядно знає рисунок. можна інколи почути фразу, що „нема великої різниці між графіками, бо всі вони мусять користуватися тільки рисунком". Велика помилка. Конкретно — покладім один біля одного графічні твори найбільш відомих наших сучасних графіків — Баляса, Гніздовського і Божемського — зразу кожний побачить цілком різні стилі, різний підхід і цілком інше сприймання кожного з тих мистців. Христина Головчак не заперечує, що вона особливо захоплюється творами двох згаданих тут видатних мистців — графіків, Баляса і Гніздовського. І на деяких її експонатах видно виразно вплив то одного то другого названого мистця. Наприклад гін до деталізації — це характеристична риса графічних творів Гніздовського — його „Баран" з тисяччю волосками чи „Верба" з тисячу листками. Зате нема ні одного образу з-посеред 55-ох показаних на виставі Христини, де були б такі характеристичні для Божемського грубі розмашисті лінії.

Але пригадує Христина Головчак Богдана Божемського подивугідною різнорідністю тематики. Квіти, звірята, птахи, риби, особи, церква, архітектурні мотиви й фіґуральні сцени, різні типи людей — найбільше дівчат, але є й дідусь. Всі вони охоплені тією самою атмосферою естетики і в усіх них видно дбайливість у викінчуванні деталів. Українська тематика зазначена такими образами, як „Гуцули", „Церква", „Козак Мамай". Є речі дуже погідні, ідиллічні, як „Молитва", „Прощання дівчини з птахом", чи „Мати і дитинка". Але є й сумовиті, як „Сова", „Будяки" (є кілька „Будяків"). У своєму інтерв'ю у „Свободі" (ч. 217-те з 16-го листопада) Х. Головчак згадала, що вона любить — між іншими мистецькими формами вислову — також абстракт. На цій її виставці нема ні одного експонату, що його можна б зарахувати до безпредметности чи до абстракту — навпаки, ми маємо скрізь якийсь предмет, чи це краєвиди, квіти, мертві об'єкти чи живі. У мисткині видно нахил до ліризму, але вона надто „впорядкована", щоб творити графічні абстракти — ломиголовки. Добра виставка, багата, різнорідна. Хоч вона в цілості чорно-біла не томить ока, бо надто різнорідна тематикою і принаджує погідною атмосферою.

Історія української графіки сягає до давньої, ще княжої доби історії України. Бо графіка тісно пов'язана з граверством і книжковою орнаментикою. Історія української графіки знає таких просто титанів мистецтва, як Ю. Нарбут, О. Кульчицька, М. Бутович, В. Масютин, Петро Холодний старший, Павло Ковжун, щоб назвати тільки кілька прізвищ. Карикатура теж належить до ділянки графіки — всі вищеназвані вже не в живих і відійшли вже теж графіки-карикатуристи, водночас великі мистці-малярі, Б. Крюків і В. Цимбал. Богові дяка, що живе Едвард Козак — великий графік-карикатурист.

До засягу графіки належить культурне оформлення книжки, бо деякі навіть дуже добрі, дуже видні мистці-малярі, які орудують тем перою, олією, водними фарбами чи пастелею, не вміють ілюструвати книжку і дати їй гарну обгортку. Це завдання саме графіків. Тому графіка більш„ ужиткова", більш практично корисна, бо без неї не може обійтись культурне книжкове видавництво. Навіть на надмогильниковому пам'ятникові не може бути по-мистецьки виписане ім'я-прізвище покійника — без графіка, — дарма що різнокольорові образи, мальовані пензлем, можуть становити кращу для ока декорацію стіни у вітальні.

Графіка Христини Головчак — добра, гарна, мистецька. Це була одна з кращих виставок ОМУА у Ню Йорку.

Іван Кедрин

Дора Рак

ТИХІ УРОДИНИ „УКРАЇНКИ В СВІТІ"

Непомітно надійшли двадцяті „уродини" поважного бюлетеня „Українка в Світі", котрий видає Світова Федерація Українських Жіночих Організацій. У житті людини — це молодий вік, але безперервне видавання друкованого українського журналу в еміграційних умовах — не мале досягнення, варте окремої уваги.

Вже в перших роках існування Федерації, основаної 13-го листопада 1948 року, виявилася потреба видавати власний журнал для взаємної інформації членів-організацій у різних країнах та закріплення зв'язку. Але щойно по п'ятнадцятьох роках, в часі головства Олени Залізняк, — другої з черги голови СФУЖО, здійснено задум і в 1963 році появилася „Українка в Світі". Спочатку квартальний бюлетень був виданий циклостилевою методою у більшому форматі (11 x 8 інчів) за мінімальну передплату — один доляр річно. Обгортку оформив графік Борис Макаренко і цей стиль збережено й досі.

В склад першої редакційної колеґії увійшли: Ірина Пеленська, головний редактор, та члени — Лідія Бурачинська, Осипа Грабовенська, Оксана Ґенгало, Наталя Пазуняк, Н. Скочиляс, М. Стратієнко, мовний редактор. У перших числах появились статті таких відомих діячок як Олена Залізняк, голова СФУЖО, Олена Лотоцька, голова СУА, Ірина Павликовська, голова ЛУКЖ, Стефанія Чижович й інші, та дописи з різних країн про працю жіночих організацій, котрі прихильно привітали появу організаційного бюлетеня. На четвертому році існування бюлетень „Українка в Світі" почав виходити друком у меншому форматі, почавши від ч. 2 (11) в 1966 році і поволі прибрав характер журналу, ілюстрованого знімками. Другою помітною подією у житті „Українки" було влучне рішення СФУЖО видавати раз в рік додаткове число, виключно англійською мовою, щоб інформацію про федерацію і про український жіночий рух та його завдання подавати чужинній публиці. Перше англомовне число появилося в листопаді 1973 року з нагоди другого Конґресу СФУЖО у чвертьріччя існування федерації. З огляду на поширення зв'язків СФУЖО, цей почин, хоча коштовний, вповні себе виправдав, виконавши важливу ролю у ділянці міжнародної жіночої комунікації, бож „Українка" йшла в широкий світ, навіть до країн третього світу в Африці. Досі вийшло дев'ять чисел англійською мовою, в тім одне з невеликим французьким текстом.

Склад редакційної колеґії змінявся, одні відходили, інші долучувалися до співпраці. Теперішня редакція має сім членів: головна редакторка Ірина Пеленська та члени — Стефанія Бернадин, Лідія Бурачинська, Марія Квітковська, Наталя Пазуняк, Дора Рак (рівночасно редактор англійського числа) і Марія Харина.

Фінансове забезпечення видавництва спирається на передплатах, пресових датках, підтримці прихильниць СФУЖО, а від десятьох років дохід із балів преси поважно забезпечив появу „Українки". Час від часу більші даровини доповнюють скарбницю, а особливо треба відмітити дар св. п. Катерини Пелешок, колишньої голови Контрольної Комісії СФУЖО, в сумі 2,000 долярів, призначених на запасний фонд „Українки" (листопад 1975). Теперішня передплата виносить всього 6 дол. річно, для Канади 7 дол., а додатково 1.50 за англомовне число.

Тематика бюлетеня, оперта на щирому патріотизмі і глибокому ідеалізмі, мала широкий засяг. Від початків „Українка", крім інформації з ділянки організаційних справ федерації і складового членства, приділила велику увагу положенню української жінки, політичним, релігійним і культурним переслідуванням в Україні та жінкам, політичним в'язням. Проблеми української еміґрації, жіночого руху і сучасного фемінізму та міжнародні зв'язки були всесторонньо насвітлені. Проблема асиміляції або акультуризації в українських поселеннях, як загроза для української родини, була однією із важливіших тем. Заклик „бережім українську родину" повторяється від перших чисел.

У статті з-перед двадцяти років пише Уляна Андрущенко з Англії (тоді референтка народного мистецт-

(Закінчення на стор. 4)

БЮРО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ повідомило 25-го листопада, що прибутки і видатки федерального, стейтових і місцевих урядів досягнули суми понад 1,000 більйонів долярів у фіскальному році, що закінчився 1-го жовтня 1982 року. Річні прибутки зросли на 15,4 відсотка, до 1,075 більйона. Видатки зросли на 15,8 відсотка і дійшли до 1,110 більйонів, тобто перевищили прибутки на приблизно 35 більйонів долярів. Борги всіх цих урядів, включно з федеральним, збільшилися з 117,4 більйона до 1,400 більйонів. Борги стейтових і льокальних урядів збільшилися на 28,3 більйона долярів і становить 363,9 більйона. Борг федерального Уряду — становить більше ніж трильйон.

Остап Шулявський

ВШАНУВАННЯ 6-ОЇ РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ У ВАШІНҐТОНІ

Як відомо на підставі резолюції Конґресу ЗСА, президент Роналд Реґен проголосив 9-го листопада ц. р. Днем Вшанування Української Гельсінкської Групи. У своєму проголошенні Президент виявляє офіційне ставлення Уряду ЗСА до порушення прав людини в Україні. Відзначуючи шосту річницю створення Української Гельсінкської Групи, Президент підкреслив, що в цей день „ми поновлюємо нашу рішучість ніколи не забувати про хоробру боротьбу українського народу за його невід'ємні права і ми обіцяємо зробити все можливе, щоб полегшити страждання тих українців, яких совєтська влада переслідує за спробу користуватися тими правами".

На заклик Президента нашої країни та на заклик обох братніх — Українського Народного Союзу та Українського Братського Союзу, нещодавно опублікованих в пресі, українці Вашінґтону створили ініціятивну групу, щоб зорганізувати гідне відзначення цієї історичної дати.

Під протекторатом усіх трьох українських парафій Вашінґтону, церкви Святої Тройці, церкви Святого Андрія-Первозванного та собору Святої Родини, 8-го листопада ц. р. відбулася імпреза вшанування ювілею Української Гельсінкської Групи, в якій взяв участь корифей совєтських дисидентів, колишній генерал-майор совєтської армії, один із основоположників обох — Московської і Української Гельсінкських Груп, Петро Григоренко, як основний доповідач.

В концертовій частині імпрези взяли участь видатні солісти Рената Бабак, Андрій Добрянський та пяніст Тома Гриньків, а слухачами була поза не-українцями основна частина свідомого українського громадянства на чолі зі своїми душпастирями, отцями С. Щавлем, М. Чураком, П. Будним, А. Булавкою та Т. Лончиною. (о. Йосип Денищук на той час був у відрядженні).

Програму імпрези відкрив коротким словом Юрко Добчанський. Отці Микола Чурак і Степан Щавель прочитали молитви і після них ґордо і урочисто зазвучали гимни ЗСА і України у виконанні Ренати Бабак та Андрія Добрянського. Рясними оплесками зустріли слухачі П. Григоренка, який приніс приголомшеній авдиторії могутнє послання. Він подякував присутнім за тепле вітання сказавши, що ці оплески не для нього, а для Української Гельсінкської Групи, яка не самоліквідувалася, як це зробила Московська Гельсінкська Група, а перейшла в підпілля. „А основоположники Української групи, — сказав П. Григоренко, — вивчають тепер людські права у тюрмах СССР та у концтаборах Мордовії". Григоренко сказав, що сьогодні боротьба українського народу за свою самостійність є широковідома у світі, але 50 років тому, коли український народ винищували мільйонами „не знайшлося ні однієї собаки (вибачився за погане слово старий генерал), щоб виступити в його обороні. Коли 40 років тому український народ піднявся проти двох величезних і жорстоких надпотуг — фашистської Німеччини і СССР — комуністичного гіганта, знову ніхто в світі не підтримав цю боротьбу. Гірше того, — сказав П. Григоренко, — демократичні союзники СССР виловлювали українців, які тікали на Захід, щоб врятуватися від мук і смерти і повертали їх на розправу до Сталіна". А зараз ми є присутні при інших обставинах, зараз українців знає цілий світ", — повторив Григоренко, — називаючи цілий ряд голів урядів різних держав світу.

Петро Григоренко згадав про великі заслуги багатьох осіб, які причинилися до того, що боротьба українців є признана і підтримується американським народом. „Іскри боротьби за створення української держави ніколи не згасали і коли ми говоримо про перемогу, досягнуту українським визвольним рухом, то треба починати від дій героїчної УПА, а я бажаю усім успіхів у цій боротьбі" — закінчив Петро Григоренко.

* * *

В концертовій частині урочистого вечора наші славнозвісні артисти Рената Бабак і Андрій Добрянський дали слухачам не менш могутнє послання від свого партнера, П. Григоренка виконанням відповідних за тематикою творів української і міжнародної клясики. „Реве та стогне Дніпр широкий", „Минають дні", „Доля" (слова Т. Шевченка, музика М. Лисенко), „За байраком байрак" (слова Т. Щевченко, музика С. Людкевича), „Дума про Україну" (слова М. Рильського, музика М. Веріківського), арія Остапа з опери „Тарас Бульба" (музика М. Лисенка). Андрій Добрянський та „Дума", слова М. Стельмаха, музика П. Майбороди в обробці Р. Бабак, „Горить моє серце", слова Л. Українки, музика О. Білаша, „Надія", слова Л. Українки, музика А. Долуханьяна, „Солов'їний романс", слова і музика А. Кос-Анатольського, „Contra spem spero", слова Л. Українки музика отця П. Будного та „Casta diva", арія Норми з одноіменної опери В. Белліні, Рената Бабак.

Про мистецький рівень концерту зайве говорити, бо професійна репутація наших славних солістів Р. Бабак і А. Добрянського та їхнього акомпаньятора Томи Гринькова є широковідома в діяспорі. Але варто згадати, що, розуміючи велике політичне значення цієї імпрези, посвята всіх чотирьох учасників, Р. Бабак, А. Добрянського, Т. Гринькова та П. Григоренка була подивугідною: всі вони виступили безкоштовно, без гонорару. П. Григоренко, не зважаючи на стан здоров'я прилетів до Вашінґтону, а після імпрези далеко за північ давав інтерв'ю. Рано-вранці на другий день він вилетів літаком до Ню Йорку, щоб взяти участь в демонстраціях. Р. Бабак та Т. Гриньків перед цією імпрезою були на гастролях в далекому Ореґоні і, погодившись взяти участь у Вашінґтонській імпрезі, зреклися своїх заанґажувань і прибули до Вашінґтону; Р. Бабак безпосередньо з Ореґону, а М. Гриньків з Ореґону через Сан Франсіско і Ню Йорк приїхав разом з А. Добрянським, який покинув все в Ню Йорку включно з репетицією Метрополітен Опери та всіх своїх обов'язків в Українському Інституті. Т. Гриньків і А. Добрянський тої ж ночі мусіли повернутися до Ню Йорку.

Так, як віднеслися до проголошення президентом Реґеном Дня Української Гельсінкської Групи ідейні

(Закінчення на стор. 4)

Громада відпровадила Ю. Лопатинського-Калину на вічний спочинок

Слова похоронних обрядів, що перепліталились з голосінням незаперечної правди—„Вічная пам'ять"—виривались з сотень людських грудей, сповіщаючи болючу і сумну вістку, що далеко на чужині ненадійно, на 76 році життя, помер герой української землі, неустрашимий борець за свободу і незалежність України св. п. полковник Юрій Лопатинський– Калина.

У п'ятницю, 19 листопада, відправлено Панахиду у похоронному заведенні Литвина і Литвина в Юніоні, Н. Дж., а похоронні відправи у суботу, 20-го листопада, в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку та на цвинтарі св. Андрія Первозваного у Бавнд Бруку.

Українська чисельна громада метрополії Ню Йорку та Ню Джерзі, дружина Анна і родина, представники з різних українських поселень в ЗСА і Канаді, друзі по зброї, упісти і дивізійники, члени ОУН, ЗП УГВР, „Прологу", Українського Патріярхального Товариства, близькі і знайомі відпровадили на вічний спочинок на український православний цвинтар св. Андрея у Бавнд Бруку видатного українського військовика—підпільника, члена ОУН, в'язня німецьких концтаборів, члена Закордонного Представництва УГВР, Дирекції „Пролог", голову Об'єднання колишніх вояків УПА і члена Українського Патріярхального Товариства відділ Гантер, св. п. полковника Юрія Лопатинського– Калину.

Покійний у нашій громаді був багатокольоритною і вийнятковою особистістю. Його життєвий шлях—це прекрасна тема для фільмового сценарія про боротьбу українського народу за незалежність . Для декого такий сценарій міг би прозвучати як витвір людської фантазії, але він відображав би правдивий зміст багатогранного життя Ю.Лопатинського. Покійний у повному розумінні цього слова був українським патріотом—героєм. Державні народи таких людей, яким був св.п. Юрій, окремо відзначають і шанують, а на його життєвому прикладі виховують нові покоління борців. Державні народи таких осіб хоронять, як героїв на державний кошт. На такий похорон заслужив Ю.Лопатинський.

Юрій Лопатинський народився у священичій родині. Батьки дали йому родинне і глибоке релігійне виховання. Юрій належав до того покоління, що формувало свій світогляд після програних українських визвольних змагань. Цей фактор був визначальним у житті Юрія і його ґенерації, яка перейняла естафету боротьби за визволення й незалежність українського народу. Юрій виростав і довгий час жив у Львові.

Після закінчення середньої освіти батьки пісслали його за кордон на студії медицини. Слід згадати, що перед студіями Юрій відбув військову повинність у польській армії. Коли в 1938 році почалась борьба за незалежність Закарпатської України, Юрій Лопатинський був там одним із перших і став керівником підстаршинської школи. За це прийшлось йому дорого заплатити.. Проте йому вдалось із складної ситуації вийти цілим. Він як член ОУН під час першої окупації большевиками західних земель України перебув на еміграції.

Перед німецько-совєтською війною він належав до куреня „Нахтігаль", ціллю якого було йти на схід, щоб там зайняти відповідні позиції. Цей курінь, який очолював Роман Шухевич, приймаючи бої з большевиками, зайшов аж під Жмеринку, але там німці розв'язали курінь і Юрій Лопатинський разом з д-ром Іваном Гриньохом, який був капеляном куреня, зголосились у тодішнього відповідального провідника ОУН Миколи Лебедя до підпільної праці. Юрій одержав відповідні завдання і виїхав до Берліну: продовжувати медичні студії, а фактично вести організаційну працю. Там його ґестапо заарештувало і вивезло до концентраційного табору біля Берліну у Саксен Гавзені.

В 1944 році, коли були звільнені з концентраку українські політичні в'язні—Степан Бендера, Ярослав Стецько, Андрій Мельник й інші,—між ними був також звільнений Юрій Лопатинський. Після цього він одержав доручення іти на Україну, щоб допомогати УПА.

Він був один з тих, що з рамени головного штабу УПА вів переговори з головним командуванням польської Армії Крайової (АК) у справі перемир'я та демаркаційної лінії. Згодом він одержав доручення перейти на захід до Німеччини. Тут пов'язався з проводом ОУН і членами ЗП УГВР і як провідний член активно діяв у цих формаціях. Згодом працював у видавництві „Сучасна Україна" у Мюнхені та в Дирекції „Прологу" у Ню Йорку. На протязі довгих років очолював Об'єднання колишніх вояків УПА та був членом багатьох українських організацій.

Треба підкреслити, що св.п. Ю.Лопатинський був людиною милої, погідної і веселої вдачі, чесний, працьовитий, відданий та все готовий на чин. У складних ситуаціях знаходив розв'язку та мав критичний підхід до проблем, подій і явищ. Його критичний підхід та винятковa відвага, рішучість й обережність були визнавальними в його житті. Юрій належав до товариських осіб, і тому його завжди і всюди любили; доказом чого була численна участь української громади у похоронних відправах. У п'ятницю Панахиду відправили о. Михайло Перетятко й о. Стефан Гриньох; співав церковний хор під диригентурою М.Добоша. Після Панахиди св. п. Юрія прощав о. Ст. Гриньох в імені о. д-ра І. Гриньоха, який не міг прибути, бо перебував у лічниці. Микола Лебедь змістовою промовою попрощав Покійного від імени цілого середовища—ЗП УГВР, ОУНз і Дирекції „Пролог". Євген Штендера-Прірва прощав Покійного від членів УПА Канади. Змістово-концепційне слово виголосив Осип Голинський від Братства Першої Української Дивізії. Андрій Бук попрощав св. п. Юрія від Українського Патріяpального Товариства в Гантері і гантерської громади.

В суботу о. М.Кучм'як і о. митрат Володимир Андрушків відправили Службу Божу, під час якої о. парох М.Кучм'як склав співчуття родині, а о. В.Андрушків сказав слово про Покійного. На цвинтарі похоронні обряди довершив о. М.Перетятко. На могилі промовляли: Михайло Ковальчин з Філядельфії, Лев Котляр і Богдан Мак від УПА, а В. Пасічник від політичних в'язнів.

Під час поминок, якими керував д-р Петро Потічний з Канади, він розповів безпосередній епізод свого знайомства з Юрком Лопатинським. Євген Стахів розказав фраґменти спільної боротьби в Закарпатській Україні в 1938 році. Ред. Іван Кедрин-Рудницький згадав про своє знайомство з Юрієм та його батьком і, о. Дем'яном Лопатинським. Поділився своїми споминами про Юрія колишній упіст Жегар. Ще промовляли д-р Роман Барановський, д-р Юрій Старосольський, Б. Мак і ред. Іван Р. Костюк. В імені родини і дружини Анни Лопатинської слово подяки сказав д-р Омелян Антонович.

В особі Юрія дружина його Анна втратила вірного мужа-друга в житті, а широка українська громада шляхетну і милу людину, військового, громадського і політичного діяча і взірцевого українського патріота.

Під час поминок зібрано біля 3,800 дол. на пам'ятник УПА на цвинтарі у Бавнд Бруку.

Микола Галів.

Літературний вечір співця Карпатських полонин

У суботу, 13-го листопада ц.р., у вщерть заповненій залі УКУ у Вашінгтоні, відбувся літературний вечір в пошану закарпатського поета Василя Ґренджи-Донського, з нагоди 85-ліття його народження. На залі була присутня дочка поета Зірка Ґренджа-Донська, котру публіка тепло прийняла, а молодь обдарувала квітами. Вечір влаштував УВАН у Вашінгтоні. Програмою проводив д-р Ю. Гутник.

Першою точкою була доповідь проф. П. Одарченка, який подав докладний перегляд життєвого шляху та літературної творчости поета, переплітаючи цитатами та уривками з віршів.

У мистецькій частині виступив мистець слова маестро Микола Францyженко з віршом „Остання куля", присвяченим смерті карпатського січовика Вайди, котрий загинув на полі бою проти мадярів. Потім Г. Козар рецитувала поезію „Могила пророка", присвячену Тарасові Шевченкові.

Опісля запрошено до слова дочку поета Зірку Ґренджу-Донську, котра розповіла про літературну спадщину свого батька та про видавання його творів, з котрих перші два томи уже вийшли, а третій появиться у січні 1983 року.

Дальшу програму виповнили молоді декляматори Ляриса Пилипець - „Верховина", Марічка Круль - „Марічка", Таня Куропацька - „Весна моя,любов", Маркіян Гаврилюк - „Тобі, рідний краю", Ромчик і Данилко Фонтани - „Я полину", та королева преси 1982 року Андріяна Гаврилюк - „Люблю тебе, рідний краю". На закінчення Галя Козар прорецитувала - „Прощай, рідний краю".

Після програми відбулася сердечна гутірка при перекусці.

Присутній

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ім. Л. УКРАЇНКИ
Повіт Морріс
запрошує Вас на

ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР

Неділя, 5-го грудня 1982 р., о год. 5-ій по пол.
В залі церкви св. Йосафата, Віппані, Н. Дж.
Пан Петро Бокало *висвітлить прозірки*
— „Бразилія та українці Бразилії"

ЗМІНА МІСЦЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ
повідомляємо, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Українського Патріярхального Т-ва
Відділ Нюарк-Ірвінґтон
відбудуться
в Українському Народному Домі
140 Prospect Avenue, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.
в неділю, 5-го грудня 1982 р., год. 4:30 по пол.
УПРАВА

90-ий Відділ СУА ім. Олени Степанів
у Філядельфії, Па.
запрошує на

ВИСТАВКУ КАРТИН
АРКАДІЇ ОЛЕНСЬКОЇ-ПЕТРИШИН

Відкриття **в п'ятницю, 3 грудня 1982 р., год. 8 веч.**
Український Освітньо-Культурний Центр
700 Cedar Rd., ABINGTON, Pa.
Виставка буде відкрита в суботу, 4-го грудня ц. р., від год. 10 до 6-ої веч. і в неділю, 5-го грудня ц. р. від год. 10-ої до 4-ої по пол.
Дохід призначений на журнал „Наше Життя".

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
UFU Foundation, Inc.
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 3-го грудня 1982 року, о год. 7-ій веч.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

ПОЕТА І КОМПОЗИТОРА

проф. ЮРІЯ ЯРЕМКЕВИЧА (ЯКИМА ВЕЧЕРА)

У ПРОГРАМІ ВЕЧОРА:

Проф. д-р ВАСИЛЬ ЛЕВ .... „Слово про Автора"
П-ні ЛІНА БЕЛЮЦ .... Спів, пісні композиції проф. Яремкевича
П-ні ІРИНА ФАБРИКА .... Фортепіяновий супровід
Читання творів: п-ні ЛІНА БЕЛЮЦ, інж. ТАРАС М. ГРИЦАЙ і сам АВТОР

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
та
УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО
мають шану запросити Вас на

ЮВІЛЕЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

для відзначення 100-річчя з дня народження

Дмитра Івановича Дорошенка

першого Президента Української Вільної Академії Наук

ПРОГРАМА

ВАСИЛЬ ОМЕЛЬЧЕНКО .... Вступне слово
ОМЕЛЯН ПРІЦАК .... Дмитро Дорошенко, як історик України
ЛЮБОМИР ВИНАР .... Історіографічна і бібліографічна спадщина Дмитра Дорошенка
МАРКО АНТОНОВИЧ .... Дмитро Дорошенко і Вячеслав Липинський (взаємовідносини двох видатних істориків)

Конференція відбудеться в неділю, 12 грудня 1982 р., о 2-ій год. по пол.
в будинку Академії: 206 Захід 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

СЦЕНІЧНО-МУЗИЧНА МИСТЕЦЬКА ГРУПА УНС-УІА
запрошує Вас на

ПОПОЛУДНЕВУ ПРОГРАМУ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

АНЯ ДИДИК — ВОЛОДИМИР КУРИЛО
рецитатори
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
співак-композитор
ЛІДА ГАВРИЛЮК
сопрано
ЮРІЙ ФУРДА *піяніст* — **ОЛЕСЬ ФУРДА** *барабанщик*
В неділю, 12-го грудня 1982 р., о год. 4-ій по пол.
Український Інститут Америки, 2 Схід 79-та вул., Ню Йорк, Н. Й.
Концерт спонзорований
УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНИМ СОЮЗОМ І УКРАЇНСЬКИМ ІНСТИТУТОМ АМЕРИКИ
ПЕРЕКУСКА ПІСЛЯ ПРОГРАМИ — ПОБАЖАНІ ДАТКИ $5.00

СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ім. В. ЛИПИНСЬКОГО у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
зі сумом сповіщає про смерть, дня 26-го листопада 1982 року
Добродійки і Меценатки, Співосновниці Фундації ім. Семененків

Марії Романівної Семененко
з дому Завісляк

народженої 2-го лютого 1901 р. у Варшаві, дружина кол. адвоката і посадника м. Харкова Олександра Платоновича Семененка.

ПАНАХИДА в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, в понеділок, 29-го листопада 1982 р., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН з цього ж заведення у вівторок, 30-го листопада 1982 р., о год. 10-ій ранку до Церкви-Пам'ятника св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. і там же на цвинтар.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Дирекція СЕДІ
469 Flamingo St., Philadelphia, Pa.

В глибокому смутку повідомляємо Лицарів Ордена Залізного Хреста і Товаришів по зброї та всіх Приятелів, що дня 28-го листопада 1982 р. упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, ЗЯТЬ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п. ПОЛКОВНИК

ВАСИЛЬ БІЛЬОВЩУК

голова Ради Ордена Залізного Хреста, учасник Зимових Походів та Змагань за свободу України.

Опечалені:

дружина — БОГДАННА
син — ДАНИЛО з дружиною ЛЮБОЮ та діточками: ХРИСТЕЮ, АНДРЕЙКОЮ І МАРКОМ
теща — МИХАЙЛИНА КУРИЛОВИЧ
швиґри: д-р ОСИП І ЛЮБА ШАНДРИ
племінниці:
ДІЯНА з мужем д-ром ВОЛОДИМИРОМ і донею ЛІЛІЯНОЮ МІНКОВИЧІ
РЕНАТА ШАНДРА І ЛІСА ШАНДРА

Тіло буде спочивати в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ПАНАХИДИ — у вівторок, 30 листопада і середу, 1-го грудня 1982 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми.

ПОХОРОН в четвер, 2-го грудня 1982 р. з похоронного заведення до Церкви-Пам'ятника св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. і буде похоронений на тім же цвинтарі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
МУЖА, БАТЬКА Й ДІДУСЯ

бл. п.

АНДРІЯ РОЗПУТЬКО

буде відправлена ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ в катедрі св. кн. ВОЛОДИМИРА м. ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па., в СУБОТУ, 4-го ГРУДНЯ 1982 р., о 11-ій год. ранку.

В НЕДІЛЮ, 12-го ГРУДНЯ 1982 р. після Святої Літургії буде відправлена ПАНАХИДА на могилі Покійного Андрія в САВТ БАВНД БРУКУ, Н. Дж. при Церкві-Пам'ятнику св. АНДРІЯ.

Прохаємо Приятелів і Знайомих помолитись з нами за душу бл. п. Андрія.

ОЛЬГА — дружина та РІДНЯ

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. письменника

АНАТОЛЯ ГАКА (ІВАНА АНТИПЕНКА)

буде відправлена

ПАНАХИДА

у неділю, 5-го грудня 1982 р., по Службі Божій в церкві св. Покрови у Філядельфії, Па.
12-та Авеню і Оак Лейн

Прошу Приятелів і Друзів помолитись за спокій Його душі.

Дружина — ВАСИЛИНА

Ділимося сумною і болючою вісткою з Приятелями та Українською Громадою, що в понеділок, 25-го жовтня 1982 року в Торонто, Канада, відійшов у Вічність на 64-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО І БРАТ

сл. п.

ЯРОСЛАВ ГРОБЕЛЬСЬКИЙ

народжений в Остобіжі, пов. Рава Руська в Зах. Україні

ПАНАХИДИ за спокій душі сл. п. Ярослава Гробельського були відправлені 27 і 28-го жовтня в похоронному заведенні Кардинала (92 Аннет), а 29-го жовтня після похоронних відправ та Заупокійної Служби Божої в церкві св. свщ. Йосафата (вул. Френклін) тлінні останки Покійного були перевезені на цвинтар „Проспект".

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Залишив у глибокому жалю:

дружину — ВІРУ
доньку — РОМУ БАРАН з мужем МИХАЙЛОМ
синів — ЯРОСЛАВА та ІГОРЯ
брата — о. РОМАНА ГРОБЕЛЬСЬКОГО з дружиною ЮЛІЯНОЮ
братаницю — МАРУСЮ КОЗАК з мужем ДМИТРОМ і дітьми
братанка — ЛЮБОМИРА ГРОБЕЛЬСЬКОГО з дружиною ЛИН і дітьми
всіх у Канаді
кузинку — МАРУСЮ ДАНИЛІВ з мужем СТЕПАНОМ і родиною
кузина — СТЕПАНА ГРОБЕЛЬСЬКОГО з дружиною НАДІЄЮ
тету — СОНЮ ТЕСЛЮК
кузинку — НАТАЛЮ МАЦЬКІВ з мужем РОМАНОМ і дітьми
кузинку — МАРІЧКУ ДОРОЖИНСЬКУ з родиною
всі в Америці
та кузинів в Україні і Польщі

Православна молодь відбула зустріч

Учасники конференції

У неділю, 14-го листопада ц.р., в українській православній церкві Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н.Дж., відбулася крайова конференція молодіжних відділів Української Православної Ліги зі стейтів Ню Джерзі та Ню Йорку. Господарем конференції були старші і молодші відділи при парафії Святого Вознесіння.

Конференція почалася Службою Божою о 10-ій год. ранку. У 12-ій год. відбулася реєстрація та обід для членів і гостей. Після обіду о. Іван Наконечний, настоятель церкви Св. Вознесіння, привітав гостей та представив о. Івана Панасюка, настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці з Нортгемптону, Па., та о. Тараса Чубенка, настоятеля парафії святого Димитрія з Картерету, Н.Дж., які переведи повчальні релігійні лекції і дискусію з учасниками конференції. Після лекції і дискусії молодь поїхала автобусом на розвагу до місцевої арени круглів.

Увечері, о год. 5.30, відбулася Вечірня, яку відправили отці І. Наконечний, Т. Чубенко та І. Панасюк. Дякував Леонід Харченко.

Після відправи відбулася вечеря у парафіяльній залі для учасників і гостей. Вечерю відкрив о. Іван Наконечний, який провадив вечірню програму. Після представлення гостей Лин Шафранська, голови Н.Й.—Н.Дж. Округи УПЛ, Іванка Шафранська, скарбник Центральної Управи Молодечої УПЛ, та Катя Митченко, голови Молодіжного Відділу УПЛ при парафії Св. Вознесіння привітали гостей та учасників конференції.

У конференції взяли участь відділи Ліги з Мейплвуду, Клифтону, Картерету та Нортгемптону.

Н.Н.

Приймається оголошення

СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

у „Свободі"

Адміністрація „Свободи" запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдальші закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту .... $ 7.00	4 цалі через 2 шпальти $40.00
1 цаль через 2 шпальти ... $10.00	5 цалів через 2 шпальти ... $50.00
2 цалі через 2 шпальти $20.00	6 цалів через 2 шпальти ... $60.00
3 цалі через 2 шпальти $30.00	та в інших розмірах.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем .... до 12-го ГРУДНЯ 1982 року

за старим стилем .... до 19-го ГРУДНЯ 1982 року

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

СПЕЦІЯЛЬНА НАГОДА ДЛЯ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ:

ПОДВОЇТЬ СВОЄ ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИН!

ХТО МОЖЕ ПОДВОЇТИ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ?

Всі теперішні члени УНСоюзу у віці 0 до 65 років.

ЯКИЙ ПЛЯН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖНА ВИБРАТИ?

У віці 0 до 60 років можна вибрати один із плянів життьового або вивінувального забезпечення.

У віці 61 до 65 років тільки грамоти на ціле життя кляси W.

ЯКІ ВКЛАДКИ ТРЕБА БУДЕ ПЛАТИТИ?

Висота вкладок за ці нові грамоти буде відповідна до вибраної кляси та теперішнього віку члена.

НА ЯКУ СУМУ МОЖНА НАБУТИ ГРАМОТУ?

На суму рівну теперішньому забезпеченню члена в УНСоюзі, або меншу. Мінімальна сума, що її можна набути, це $1,000.

ЧИ ТРЕБА ПРОХОДИТИ ЛІКАРСЬКІ ОГЛЯДИНИ?

Аплікації приймає Головна Канцелярія УНСоюзу без лікарських оглядин. Тільки у випадку ствердження недомагань чи недуги вона може зажадати доповнення аплікації вислідом лікарських оглядин.

Увага! З цієї нагоди можна скористати тільки до 31-го ГРУДНЯ 1982-го року

В справі цього забезпечення просимо звертатися до секретарів Відділів УНСоюзу. Коли бажаєте одержати аплікації та додаткові інформації про це забезпечення з Головної Канцелярії УНСоюзу, перешліть свою адресу (по-англійськи) до

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

P.O. Box 17a ■ Jersey City, N.J. 07303

(Ім'я та прізвище)

(Число дому та вулиця)

(Місцевість, стейт чи провінція, поштовий код)

Тихі уродини...

(Закінчення зі стор. 2)

ва СФУЖО): „Знаємо, бачимо, що ми під впливом чужого оточення, чужої культури губимо мову, традиції і, звичайно, своє народнє мистецтво. І ось тут у цій трагічній ситуації для нашої нації виступає у всій своїй многогранній ролі зберігача-рятівника нації українська жінка. Вона ж — перша клітина нації-родини, що зберігає її національні ознаки: віру, мову, традиції, побут. До української жінки наш перший клич: „Бережи Українську Родину" в цьому розбурханому океані чужини, зберігай мову, традиції,... („Українка в Світі", ч. 2, стор. 19, 1963)

Загальний напрямок і високий рівень „Українка" завдячує головній редакторці. Ірина Винницька Пеленська, письменниця і журналістка, колишній співредактор місячника „Слово" в Австралії, обняла становище головної редакторки в 1963 році і безперервно веде це діло по сьогоднішній день. Ідеалістичний світогляд Ірини є підбудовою усіх її статтей, у котрих не раз є й глибока аналіза й далекосягла думка.

У статті „У майбутнє" під впливом настроїв і подій 1965 року вона пише, між іншим:" ...діяльність української спільноти поза Україною дає позитиви, які вирівнюють наші політичні і партійні неґативи. Потреба і тяга до єдности, якщо неможливо на політичному, то принаймні на громадському полі, стала абсолютною вимогою нашого національного буття..." Українській жінці вона приділює спеціяльне завдання, так дуже актуальне й сьогодні. „Роля, яка припадає українській жінці в цьому положенні може бути далекосягла. Бо жінка своєю материнською рукою, тактом і любов'ю може гасити пристрасті і доводити до згоди, де панує непотрібна незгода. Українська жінка завжди стояла на сторожі української душі, не допускаючи до неї нищівних розкладових впливів." („Українка", ч. 1 (7), стор. 2, 1965).

Разом із двадцятиліттям бюлетеня „Українка в Світі" належить відзначити й двадцятилітній ювілей Ірини Пеленської на пості головної редакторки. Їй належиться признання не лише від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій і від усієї журналістичної братії, але й цілої української громади.

Д-р Матвій Стахів

УКРАЇНА в ДОБІ ДИРЕКТОРІЇ УНР

Монографічна праця, брошурована, в 7-ох томах.

Ціна: $46.00 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Відзначили...

(Продовження зі стор. 1)

вою єпископ латинського обряду Френсес Гем.

Після релігійних відправ, відбувся в готелі Лемінгтон святковий бенкет, в якому взяло участь біля 600 осіб. Програму бенкету започаткував молитвою о. протоігумен Пащак. Після короткого слова голови Бенкетового комітету Дмитра Татарина, Ювілята привітали квітами представники парафіяльної молоді, Анна Тучапець і Джим Німчук. Дальше ведення програми було в руках д-ра М. Козака. Він, нав'язуючи до слів одної з наук Блаженнішого Патріярха Йосифа — „Де є українська Церква, там є український народ", підкреслив, що ці слова набирають особливого значення, коли вшановується душпастиря цієї Церкви, який все своє життя присвятив для її розбудови поза межами України.

Народжений в Америці, з коріння українського народу, Ювілят трудився 50 років для збереження української культурної спадщини в цій країні, щоб в українських церквах зберегти рідний обряд і щоб в них не завмерла українська мова. І саме тому особою Ювілята може гордитися не тільки українська громада в Америці, але увесь український нарід, — закінчив своє слово доповідач.

За цю віддану і повну посвяти працю для добра української Церкви і народу, щиро вітали Ювілята представники парафій, де він в минулому служив: Юрій Прокопик від парафії св. Володимира в Арнолд-Ню Кенсінгтон, проф. Петро Стасів від парафії св. Івана в Дітройті, інж. Дмитро Григорчук від парафіян церков св. Николая і свв. Володимира і Ольги в Чикаго і Ярослав Дужий від парафії Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш. Він також передав великий портрет Ювілята, який буде виставлений в середній школі тієї парафії. Цю школу збудував і зорганізував о. митрат Кнап в 1958 році. З привітом виступила також Мати Емілія з Риму, протоігумен Чину Сестер Василіянок. Від управи міста Мінеаполісу вітав Ювілята і вручив йому почесну грамоту радний Волтер Джедзіц.

Багато зацікавлення у присутніх викликали гості, які на запрошення Ювілята приїхали з Польщі, а саме: д-р Ярослав Полянський, диригент українського хору „Журавлі" і Володимир Дзвончик.

Між писемними привітами особливу увагу звертали листи від Папи Івана Павла II, Блаженнішого Патріярха Йосифа, президента Роналда Реґена, Митрополита Стефана Сулика і місцевого архиєпископа латинського обряду Джана Ровча. Всі привіти, життєпис о. митрата і багато фотографій є опубліковані у гарно виданій пропам'ятній книзі.

Головним промовцем на бенкеті був Владика Іннокентій. З питомою йому щирістю він теплими словами висловив признання місцевій громаді за урочисте вшанування золотого ювілею свого душпастиря, якого він назвав „найбільш заслуженим українським священиком в цій країні".

Програму свята збагатили і зробили різноманітною українські пісні хору парафії св. Константина під керівництвом інж. Евгена Карпяка і співочого ансамблю „Акорд" під керівництвом Юрія Луцика.

На закінчення свята виступив Ювілят. Він щиро дякував присутнім за їхню участь в ювілейних святкуваннях і просив не забувати його в молитвах, щоб він міг дальше служити Богові, Українській Церкві і народові.

Молитвою, яку змовив, о. Тиханський, закінчено програму, але присутні ще довго не розходилися, вони чергою підходили до Ювілята, стискали йому руку і бажали многих і благих літ.

Вшанування...

(Закінчення зі стор. 2)

учасники програми, так віднеслася до цього і свідома частина української громади, яка є безмірно вдячна учасникам програми за їхню посвяту.

На другий і на третій день в столичній газеті „Вашінґтон Пост" появилася стаття, переклад якої подаємо нашому читачеві:

„У піснях протесту багато спільних елементів, не зважаючи на те, якою вони мовою написані, і яку справу прославляють. Вони промовляють прямо до серця, а їх музичні ідіоми вкорінені в народну музику.

Учора в одній із заль Американського університету у Вашінґтоні лунали пісні українською мовою. Вони оспівували ідеї українського руху опору, відгалуженням якого, Українська Гельсінкська Група, відзначає шосту річницю свого заснування. Урочистість цієї події віддзеркалювалась у тихій серйозності публіки. На залі не чути було гучних вигуків, панував настрій глибокої вдумливости, яка, звичайно, супроводить болючі спогади.

Бас-баритон Андрій Добрянський, голос якого дзвенів тим резонансом, що так притаманний слов'янським співакам, співав: „Страшно впасти у кайдани, умирать в неволі". Йому відповіла мецо-сопрано Рената Бабак, співаючи: „Хочу чути вільні, гучні співи в моїй рідній землі!" Обидвоє співаки виконували свій репертуар з переконанням, передаючи дух і героїчний тон вибраних пісень.

Перед музичною частиною програми, із зворушливою хоч болючою промовою виступив Петро Григоренко, член-основоположник Української і Московської Ґельсінкських Груп. Він — кволий, слабкого здоров'я, старший джентелмен. Його слова не лились і їх ледве можна було чути, а перекладач з трудноцами передавав їх у зрозумілій формі. Проте, не зважаючи на ці недомагання (а, можливо, в наслідок їх), його слова гордости й рішучости стали яскравою прелюдією до музичної частини і надали їй тон більш виразно ніж це міг чіткіше зробити зорганізований голос протесту".

Джовн Райнталер

Так зрозуміла і сприйняла цю суто-українську імпрезу кореспондентка столичної газети Джовн Райнталер, яка, мабуть, до цього часу нічого не знала ні про українців, ні про їхні політичні аспірації. Без сумніву, що з такими самими почуттями, які ясно висловила у своїй статті Райнталер, Президент нашої країни підписував проклямацію і, зайве говорити, що з тими самими почуттями на заклики обох братніх союзів, Союзу Українок Америки, Українського Золотого Хреста, Пласту, Української Вільної Академії Наук, Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, Спілки Українських Журналістів Америки, Українського Патріярхального Товариства, Українського Лікарського Товариства, Товариства Лікарів-Ветеринарів, Товариства Українських Інженерів, Об'єднання Українців в Америці, Об'єднання Українських Православних Сестрицтв, Братства колишніх вояків, організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні, на заклики всіх трьох українських парохій Вашінґтону, взяла участь в імпрезі свідома українська громада столиці.

У читача, мабуть, назріває болюче питання: як поставилося до відзначення проголошення президентом Реґеном Дня Української Гельсінкської Групи у Вашінґтоні наше „блискуче відокремлення" і його маріонетки, місцева і центральна УККА?

Нехай читач не має марних надій — цю імпрезу вони збойкотували. Більше того, на прохання одного з ініціяторів вживати Інформаційне бюро УККА у Вашінґтоні для контакту у цій справі американській пресі, Ігнат Білинський дав негативну відповідь. Кому з цього користь, на це нехай знайде відповідь сам читач...

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодиноких осіб, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найпізніше

до 20-го грудня 1982 року

Відбулися Загальні...

(Закінчення зі стор. 1)

стрії залишилось ще понад 50 осіб, в Німеччині — 25 осіб. ЗУАДК має картотеку всіх бажаючих виїхати втікачів-українців в Австрії. Новий іміґраційний закон ЗСА принесе більші труднощі для приїзду до ЗСА. Пресовий референт д-р І. Скальчук звітував, що вислав до преси 22 статті, в яких інформував громаду про працю та про проблеми ЗУАДК-у. Він теж дав короткий звіт про працю Провірної комісії для фонду „Червоної Калини" та про позитивну розв'язку тієї справи. Секретар М. Кавка звітував за секретаріят, а мґр Б. Лисяк поінформував про працю Суспільної Служби Української Щадниці.

ЗУАДК працював у власній домівці, яку набув від Української Щадниці. В цій домівці мають приміщення теж Суспільна Служба Комбатантів та „Самопоміч".

В дискусії брали участь: д-р М. Ценко, А. Кравчук, д-р В. Пушкар, Д. Степаняк, В.Кавка, мґр В. Винницький, С. Вовчак, М. Кавка, І. Макар, Р. Крупка, М. Ковальчин, Д.Ткачук, Н. Ковальчин, В. Процик, І. Качор та д-р Т. Онуферко.

Від Контрольної комісії секретар її мґр В. Колінко поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючим Екзекутиві та Раді Директорів з подякою, що Збори одноголосно ухвалили.

За Номінаційну комісію звітували: д-р Б. Гнатюк, голова, та д-р І. Скальчук, секретар. Комісія запропонувала, а Загальні збори вибрали, при 5-ох здержаних голосах, таких 33 членів до Ради Директорів: д-р О. Білик (Українська Щадниця), д-р І. Флис (УНС), І. Олексин (УБС), о. шамб. К. Бердар (СУК „Провидіння"), В. Мазур (УНП), І. Качанівська (СФУЖО), д-р П. Стерчо (ОДВУ), д-р І. Скальчук („Самопоміч"), д-р Б. Сілецький (УККА), мґр В. Колінко (ООЧСУ), д-р Т. Онуферко (Об'єднання Прихильників ДЦ УНР), д-р Б. Гнатюк (ОДВУ), проф. О. Татомир („Бойківщина), І. Яворський (ТУСМ), інж. М. Борецький (ТУІА), І. Скіра (Братство І-ої Дивізії УНА) М. Кавка (ОДВУ), д-р М. Ценко (Мета), д-р В. Пушкар (Світове Патріярхальне Товариство), д-р А. Лозинський (УККА), М. Ковальчин (Т-во бувших Вояків УПА), П. Длябога (Організація Оборони Лемківщини), І. Кобаса (СУМ-А), Л. Сілецька (ОЖ ОЧСУ), д-р Н. Пазуняк (Український Золотий Хрест), Р. Данилюк (УБС), інж. І. Смолій (СУК „Провидіння), А. Галас (УНП), Р. Поттер, (Об'єднання Прихильників ДЦ УНР), А. Кравчук (СУА), П. Тарнавський (УНС), інж. П. Гурський 2 (ОДУМ), Д. Ткачук (Світове Гуцульське Т-во „Черемош"). Контрольну комісію обрано в такому складі: С. Вовчак (СУК „Провидіння"), І. Крих (УНП), М. Нич (УНС), С. Букшована (УККА) та М. Бойчук (УБС).

Над звітом Резолюційної комісії вив'язалась довша дискусія і Збори доручили тій Комісії взяти до уваги побажання, висловлені в дискусії, узгіднити текст резолюцій і передати до Екзекутиви для схвалення та проголошення.

Загальний плян праці, охоплений в кількох точках, зреферований д-ром О. Біликом, Збори схвалили, як рівнож схвалили прелімінар бюджету, зреферований д-ром Б. Гнатюком.

По закритті Загальних зборів відбулось перше засідання Ради Директорів. Тому, що досі в ЗУАДК-у була вибрана та діяла 15-членна Екзекутива, зголошена була листа Екзекутиви в складі 15-ох членів. Це спричинило довшу гарячу дискусію. Для добра справи цю різницю поглядів і становищ вдалось розв'язати компромісово, збільшуючи число членів Екзекутиви до 19-ти і вибираючи Екзекутиву у такому складі: д-р О. Білик (Українська Щадниця), президент, д-р І. Флис (УНС), І. Олексин (УБС), о. шамбелян К. Бердар (СУК „Провидіння), В. Мазур (УНП), інж. М. Борецький (ТУІА), І.Качанівська (СФУЖО), М. Ковальчин (Т-во б. вояків УПА), мґр Б. Колінко (ООЧСУ), д-р Т. Онуферко (Об'єднання Прих. ДЦ УНР), д-р Б. Сілецький (УККА), інж. І. Скіра (Братство І див. УНА), д-р П. Стерчо (ОДВУ), д-р М. Ценко (Мета), віцепрезиденти, проф. О. Татомир (Бойківщина), М. Кавка (ОДВУ), секретарі, І. Лавровський (ТУСМ), англомовний секретар, д-р Б. Гнатюк (ОДВУ), касир, д-р І. Скальчук (ОУА „Самопоміч"), екзекутивний директор.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

REAL ESTATE

Мілбурн, Н. Дж.

Однородинний, 6 кімнатний дім, газове огрівання, ґараж на 1 авто, площа 60 x 150. Гарна околиця, вигідний доїзд потягом до Ню Йорку. Ціна $110,000.

REALTOR "DESNA"
(201) 399-3000

Сторінок 229
Ціна $12.50, пересилка 1.00 ам. доп.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

РІЗНЕ

АДВОКАТИ
у справах еміґрації міжнародного засягу, контракти.
Сертифікати праці, зелені картки замешкання, громадянство. Говоримо плинно по-англійськи, еспанськи, грецьки, югослав'янськи, італійськи і по-сіямськи, даром консультації, помірковані ціни, Ню Джерзі, Ню Йорк, Коннектікат, Греція і Тайленд. Ліцензований адвокат з дозволом формування бізнесу.
U.S.A. HELLAS INTERNATIONAL
208 Roff Avenue
Palisades Park, N.J. 07650
(201) 944-2770-1
(24 години; 6 днів в тижні, 10 хвилин від George Washington Bridge.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568